

Byrådssak /20

Saksframstilling

Vår referanse: 2017/01593-18

Prosjekt Hjertesone - status oktober 2020 og videre arbeid

Hva saken gjelder:

Bystyret gjorde følgende vedtak 19. oktober 2016 i sak 258/16 på grunnlag av interpellasjon nr. 31 fra representanten Kerim Hestnes Nisancioglu (SV) vedrørende trafikksikre skoler i Bergen:

- 1. Alle skoler i Bergen skal innen utgangen av bystyreperioden ha en egen trafikksikringsplan med risikovurdering og tiltaksplan.*
- 2. Alle skoler i Bergen skal innen utgangen av bystyreperioden opprette en «Hjertesone» rundt skolen, hvor det ikke er tillatt å sette av eller hente elever som blir kjørt til skolen. Dersom barn likevel kjøres, må stopp- og hentested skje på markerte steder utenfor denne sonen.*
- 3. Skolene skal være pådrivere for at flest mulig går og sykler til skolen. I interpellasjonen vises det til kommunens ansvar for trafikksikkerhet både som veieier, skoleeier og ansvarlig for beboernes helse og trivsel. Det pekes på at kommunen er forpliktet til å arbeide systematisk med ulykkesforebyggende arbeid i alle sektorer, og det vises særlig til Trygg Trafikk sitt godkjenningssystem for å bli definert som trafikksikker skole, og konseptet «Hjertesone».*

Dette ble fulgt opp i bystyresak 229/17 «Etablering av Hjertesoner ved skolene i Bergen - forslag til gjennomføring» behandlet 27. september 2017. I saken ble det skissert to mulige tilnærminger for å kunne nå målene med hjertesoneprosjektet:

1. Fokus på ulike former for reguleringer av biltrafikk; enten restriksjoner (forbud ved skilting, omlegging av kjøremønster, fysiske sperringer, e.l.) eller tilrettelegging (parkeringsplasser, «kiss & ride») for biler utenfor skolens område
2. Fokus på å endre holdninger og adferd gjennom samarbeid mellom skole og hjem, styrke kunnskap og bevissthet om og legge best mulig til rette for at flest mulig skal gå og sykle, finne løsninger som er gjennomførbare i gjeldende trafikkmiljø rundt skolene

Bystyret sluttet seg til en plan for gjennomføring basert på tilnærming 2, med fokus på riktig adferd gjennom økt kunnskap og bevissthet. I tillegg ble det understreket at det åpnes for at fysiske tiltak på vegnettet ved og i nærheten av skolene kan være en del av Hjertesoneprosjektet.

I denne saken gis det en status for Hjertesoneprosjektet og det anses som nødvendig å forlenge prosjektperioden ut 2021.

Status i Hjertesoneprosjektet:

Bergen kommune er den første kommunen i landet som gjorde politisk vedtak om at alle skolene i kommunen skal utforme hjertesone. Flere andre kommuner har sett til Bergen for inspirasjon og veiledning, både når det gjelder gjennomføring av prosjektet, verktøy, metoder og organisering.

I 2018 ble det ansatt en prosjektleder for Hjertesoneprosjektet. Det ble satt i gang pilotprosjekter på 5 skoler: Landås, Kjøkkelvik, Natland, Sædalen og Søreide. Det ble også utarbeidet en mal for trafikksikkerhetsplan, som skolene kan bruke. I statusrapporten som ble utarbeidet ved slutten av pilotfasen (vedlegg til bystyresak 17/19) ble det erkjent at det ville bli vanskelig å nå målet om at alle skolene i kommunen skulle ha opprettet en hjertesone rundt skolen ved utgangen av inneværende bystyreperiode. Det ble vurdert som realistisk å ha startet prosess ved alle skolene i løpet av bystyreperioden, men at det trolig ville være nødvendig å forlenge prosjektperioden for å gi alle skolene i prosjektet god veiledning.

12. desember 2019 i byrådssak 1339/19 ble prosjektperioden for Hjertesoneprosjektet forlenget ut 2020. Forlengelsen ble begrunnet med at det ikke var realistisk å fullføre prosjektet innenfor bystyreperioden 2015 – 2019. Finansieringen av den forlengede prosjektlederstillingen ble dekket 50/50 av Bergen kommune og Vestland fylkeskommune (den gang Hordaland fylkeskommune).

Status

Hjertesoneprosjektet leverte 1. oktober 2020 en revidert prosjektplan med statusoppdatering. Prosjektplanen ligger vedlagt saken.

Prosjektet er fortsatt i fasen *hovedutrulling* som omhandler befaring på skolene, etablering av hjertesoner og utarbeidelse av TS-plan for den enkelte skolen. Per 1. oktober 2020 er status for skolene i prosjektet som følger:

- Gjennomført befaring: 42 av 66 skoler
- Ferdigstilt TS-plan: 42 av 66 skoler
- Satt opp hjertesoneskilt: 33 av 66 skoler
- Tiltak gjennomført: 30 av 66 skoler
- Definert hjertesone: 42 av 66 skoler
- Åpnet hjertesone: 6 av 66 skoler

Videre har Hjertesoneprosjektet utarbeidet arbeidsdokumentet «*Hjertesone Tryggere skolevei*». Arbeidsdokumentet skal kunne fungere som beslutningsstøtte og fagveiledning for skoleplanleggere og trafikksikkerhetsansvarlige mm. i kommunene. Dokumentet inneholder informasjon som er nødvendig for å komme i gang med hjertesonearbeidet på en god og effektiv måte. Blant annet er arbeidsprosessen beskrevet, og det er listet opp en tiltakskatalog, sjekklister og mal for trafikksikkerhetsplan. Arbeidsdokumentet er utarbeidet med utgangspunkt i erfaringene prosjektet har gjort seg i Bergen kommune. Det er har til hensikt å hjelpe alle som arbeider med eller ønsker å etablere en hjertesone ved sin skole. Dokumentet er utformet for å kunne brukes av kommuner, skoleplanlegger i forbindelse med ombygging og planlegging av nye skoler, samt skoleledelse, FAU og elevråd som ønsker å starte hjertesonearbeid ved sin skole.

Behov for forlengelse av prosjektperioden

Grunnet koronapandemien ble prosessen med befaringer og møte med skolene lagt på is våren 2020. Gjennomføring av planlagte tiltak knyttet til kommunal eiendom og vei i regi av Bydrift fortsatte. I tråd med retningslinjer for møter og kollektivreiser i kommune, fylkeskommune og Trygg trafikk har prosjektgruppen besluttet at befaringene på skolene ikke kan komme i gang igjen før oktober 2020. Dette har gitt prosjektet en forsinkelse på syv måneder.

Det er nå behov for en ytterligere forlengelse av prosjektperioden. Forlengelsen er nødvendig for få gjennomført prosess med alle skolene (møter og befaringer), slik at alle får den samme veiledningen og bistanden til å definere/utforme egne hjertesoner og ferdigstille trafiksikkerhetsplaner.

Revidert framdriftsplan skisserer hovedutrulling av Hjertesoneprosjektet i perioden november 2018 – våren 2021. Deretter følger en periode med prosjektevaluering høsten 2021, og avslutning av prosjektet i desember 2021.

Forlengelse av prosjektperioden forutsetter at det bevilges penger til å videreføre prosjektlederstillingen med ett år. Bergen kommune kan bidra med 0,5 mill kroner til dette innenfor gjeldende budsjetter. Det forutsettes at Vestland fylkeskommune også stiller med nødvendige bidrag for å sikre ferdigstilling av prosjektet.

Byrådets vurdering og anbefaling/konklusjon:

Byråden viser til at hjertesoneprosjektet er startet opp og forankret gjennom flere vedtak i Bergen bystyre (jf. sak 258/16 og 229/17). Prosjektet er viktig, både for å oppnå tryggere og mer trafiksikre skoleveier og for å utvikle gåbyen Bergen.

Byråden vil peke på at arbeidet har kommet langt, og hatt god fremdrift det siste året. 42 av 66 skoler har fått definert hjertesone og utarbeidet TS-plan.

Arbeidsdokumentet som har blitt utarbeidet i prosjektet vil være til stor nytte for andre kommuner, skoler og planleggere i deres arbeid med hjertesoner. Bergen kommune er nærmest en nasjonal pilot innenfor hjertesonearbeidet, og har bidratt med metodikk og maler som andre kan nyttiggjøre seg av. Det er gledelig at det politiske initiativet om hjertesone i Bergen kommune, og det gode arbeidet i prosjektet, gjør kommunen til inspirator og veileder for andre.

Koronapandemien har hatt stor innvirkning på Hjertesoneprosjektet, og ført til vesentlige forsinkelser i framdriften. Det er viktig at prosjektet ferdigstilles på en god måte, og at det ikke avsluttes før alle skoler kommer i mål med sine TS-planer og hjertesoner. Skolene skal oppleve støtte og hjelp fra prosjektet, og ved en tidligere avslutning vil skolene måtte slutføre arbeidet på egenhånd. Byråden anser det som sannsynlig at det vil være vanskelig å oppnå bystyrets ambisjon om Hjertesoner og TS-planer på alle skolene uten Hjertesoneprosjektet. Byråden anser det derfor som nødvendig at prosjektet forlenges ut 2021.

Vedtakskompetanse:

I henhold til byrådets fullmakter § 2.2 er byrådet tillagt kompetanse til å utarbeide egne strategier for iverksetting av bystyrets vedtatte politikk.

Byråd for klima, miljø og byutvikling innstiller til byrådet å fatte følgende vedtak:

1. Byrådet slutter seg til at prosjekt «Hjertesone» forlenges ut 2021.
2. Melding om vedtak oversendes Bystyrets kontor.

Dato: 21. oktober 2020

Eline Aresdatter Haakestad
Byråd for klima, miljø og byutvikling

Dokumentet er godkjent elektronisk.

Vedlegg:

Revidert prosjektplan 2020

Rapport «Hjertesone tryggere skolevei», arbeidsdokument